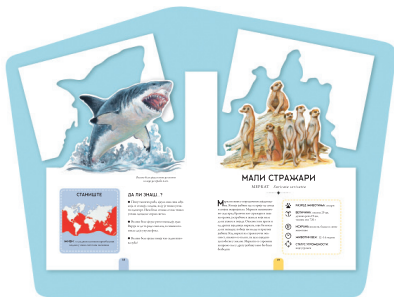

КАКО ДА НАПРАВИШ СВОЈУ ИЗЛОЖБУ ЖИВОТИЊА

Једном руком држи страницу да се не помера, другом руком нежно притисни ивице животиње и уклони картон. Баци сувишни картон, прстима изравнај ивице сваке животиње и прикажи своје чудне зверке.

УВОД

Свет природе је пун животиња са невероватним али стварним супермоћима, баш као и ова књига! Сазнај како наши крзнени, пернати и крљуштасти пријатељи користе лукаве трикове и чудесне адаптације тела да би преживели. У књизи ћеш наћи страшне ловце, животиње које се вешто прерушавају и комуницирају, као и праве мајсторе издржљивости. Зато уклони делове страница и забави се стварајући своје уметничко дело у књизи.

**ИДИ НА
СТРАНИЦУ 15
ЗА ОТРОВНУ ЖАБУ**

Читај о невероватним животињама широм света и упознај неке од највећих, најбржих и најотровнијих створења. Сазнај нешто више о авети, ноћној животињи која има очи веће од мозга! Можда изгледа слатко, али то је тако вешт ловац да може да ухвати плен у лету док скаче кроз мрак.

→ **ИДИ НА
СТРАНИЦУ 27
ЗА АВЕТ**

Или ћеш можда желети да читаш о најдужој змији на свету – о зеленој анаконди. Способне да прогутају целог сисара или гмизавца у једном залагају, ове страшне змије могу да се хране само једном или два пута месечно.

→ **ИДИ НА
СТРАНИЦУ 51
ЗА ЗЕЛЕНУ АНАКОНДУ**

ПЛАВА ЛЕПОТИЦА

ПЛАВА АРА *Anodorhynchus hyacinthus*

Дуга један метар, плава ара је најдужи папагај на свету. Свакако спада и у најлепше, са јаркоплавим перјем и жутим прстеном око очију. Због своје лепоте многе аре се илегално лове и продају као кућни љубимци. Зато им је број опао, као и због сече прашума у Јужној Америци које су им станиште. У дивљини је остало још свега неколико хиљада ових прекрасних птица. Аре живе у јатима од по двадесет-тридесет папагаја и понекад се могу чути како се гласно дозивају у прашуми.

КЛАСА ЖИВОТИЊА: птице

ВЕЛИЧИНА: дужина 100 цм, распон крила 117–127 цм, тежина 1,2–1,7 кг

ИСХРАНА: коштуњаво воће и семенке

ЖИВОТНИ ВЕК: 50 година

СТАТУС УГРОЖЕНОСТИ: осетљива

*Плаве аре лако оиварају
кошћуњаво воће
својим снажним кљуном.*

СТАНИШТЕ

ЖИВИ: у прашумама
Централне и Јужне Америке

ДА ЛИ ЗНАШ...?

- ❓ Плаве аре имају четири дуга ножна прста, два окренута према напред и два окренута уназад. Њима се хватају за гране и дохватају кошћуњаво воће.
- ❓ Плаве аре снесу од два до три јајета, а птићи остају са мајком док не напуне шест месеци.
- ❓ Аре се понекад јате на речним обалама, где једу глину која се тамо може наћи. Сматра се да им то помаже да се изборе са отровима у храни коју једу.

РЕТКА ЗВЕРКА

ТИГАР *Panthera tigris*

Тигар је највећи члан породице мачака. Лови велике животиње, као што су јелени и антилопе, које живе у шумама и шикарама Азије. Пруге му помажу да се камуфлира међу лишћем и грањем док вреба плен, чекајући да му се довољно приближи да се баци на њега. Тигрови живе сами, осим кад женке имају младунце о којима се брину. Мајка учи младунце да лове и штити их од опасности док расту. Сваки тигар има своју територију и тера одатле друге тигрове. Рика тигра чује се са три километра удаљености!

КЛАСА ЖИВОТИЊА: сисари

ВЕЛИЧИНА: дужина до 3,3 м, висина око 1 м, тежина до 363 кг

ИСХРАНА: углавном крупне животиње попут јелена, антилопа, дивљих свиња и бивола

ЖИВОТНИ ВЕК: 12–15 година у дивљини

СТАТУС УГРОЖЕНОСТИ: угрожен

*Више од 95 одсто тигрова у дивљини
несло је због лова и уништења
станишта.*

СТАНИШТЕ

ЖИВИ: у јужној и југоисточној Азији,
Индији, Кини и Русији

ДА ЛИ ЗНАШ...?

- ❓ Тигрице окоте три или четири младунца. Они остају са мајком до две и по године.
- ❓ Некада је постојало девет подврста тигрова, али сада их је у дивљини само пет. Угрожени су због губитка станишта и криволава.
- ❓ Тигрови не могу дуго да трче, али су изненађујуће брзи на малим раздаљинама. Док гоне плен могу да постигну брзину и до шездесет пет километара на час.

УСПОРЕНИ ФИЛМ

ЛЕЊИВАЦ *Bradypus*

Лењивци проводе дане viseћи са грана и жваћући лишће у свом дому у тропским прашумама. То се лишће тешко вари и има малу хранљиву вредност. Зато су лењивци врло спори, јер имају мало енергије. Толико су спори да им алге расту по крзну и камуфлирају их у крошњама. Постоје две врсте лењивца, са два или три прста. Имају канце дуге и до осам центиметара, те им је врло тешко да се крећу по земљи. С дрвећа силазе само да би вршили нужду или пливали.

КЛАСА ЖИВОТИЊА: сисари

ВЕЛИЧИНА: дужина 58 цм,
тежина 3,9 кг

ИСХРАНА: лишће

ЖИВОТНИ ВЕК: 20–30 година

СТАТУС УГРОЖЕНОСТИ:

патуљаста лењивац је једна од
најугроженијих животиња на свету

*Лењивци већи део живота проводи на
хранама дрвећа одакле висе служећи се
дугим канџама као кукама.*

СТАНИШТЕ

ЖИВИ: у тропским шумама
Јужне и Централне Америке

ДА ЛИ ЗНАШ...?

- ❓ Лењивци углавном живе сами, али млади остају са мајком до четири године. Када су мали, држе се за мајчин стомак.
- ❓ Лењивци су добри пливачи и крећу се много брже у води него на копну. Понекад морају да пливају да би побегли од бујица у прашуми.
- ❓ Лењивци су у праисторијско доба били много већи. Заправо, били су велики као слоновии и тумарали су Северном Америком!

ЛЕТАЧ НА ДУГЕ ПРУГЕ

МОНАРХ *Danaus plexippus*

Лептири монарси лето проводе у Северној Америци, али у јесен се селе и прелазе скоро пет хиљада километара до планина Сијера Неваде у Мексику, или шума Јужне Калифорније. Тамо слећу на дрвеће да презиме. У пролеће полажу јаја и њихови млади почињу повратак на север. На том путу ка северу четири генерације лептира излегне се из јаја и умре. Тек пета генерација коначно стиже у Северну Америку и окончава путовање. Они ће наредне јесени започети велику сеобу на југ.

КЛАСА ЖИВОТИЊА: инсекти

ВЕЛИЧИНА: распон крила 94–104 мм

ИСХРАНА: нектар (одрасла јединка)

ЖИВОТНИ ВЕК: 2–6 недеља

они што путују на север

и 6–8 месеци

они што путују на југ

СТАТУС УГРОЖЕНОСТИ: осетљив

због мањка извора нектара

*Јарке боје овој лептира
ујозоравају грађивце
да су отровни за јело.*

СТАНИШТЕ

ЖИВИ: углавном у Мексику
и Северној Америци

ДА ЛИ ЗНАШ...?

- ❓ На стотине милиона лептира сели се у Мексику. Понекад на десетине хиљада лептира слети на једно дрво да се одмори од пута, што је спектакуларан приказ.
- ❓ Монарси се хране нектаром дивљег дувана, због чега имају одвратан укус грађивцима.
- ❓ Монарси су угрођени због сече шума у којима зимују, па је стога мексичка влада основала посебан резерват за монархе да би им сачувала станиште.

НЕОБИЧНЕ ТУБЕ

АМЕРИЧКА УШАРА *Bubo virginianus*

Америчка ушара, или буљина, добар је пример загонетке која још није решена. Име ушара добила је по ушном перју, за које научници још не знају чему служи. Можда јој служи да се камуфлира у крошњи, да привуче женку или да изгледа страшније потенцијалним грабљивцима. Боја јој варира у зависности од локације, али шарено перје јој помаже да се камуфлира док вреба плен. Кад уочи укусну животињу, обрुши се на њу и шчепа је дугим оштрим канцама.

КЛАСА ЖИВОТИЊА: птице

ВЕЛИЧИНА: дужина 46–63 цм,
распон крила 101–145 цм,
тежина 0,9–2,5 кг

ИСХРАНА: глодари, зечеви и друге
ситне животиње

ЖИВОТНИ ВЕК: 5–15 година

СТАТУС УГРОЖЕНОСТИ: није
угрожена

*Америчке ушаре су изванредни ловци
– одруше се из висине на њлен који
ништа не слухи.*

СТАНИШТЕ

ЖИВИ: у шумама у Јужној,
Централној и Северној Америци

ДА ЛИ ЗНАШ...?

- ❓ Америчка ушара је ноћна животиња, која лови у сумрак и ноћу. Дању борави високо у крошњама дрвећа.
- ❓ Кад је време да лови, сова одлети из крошње и слети негде одакле може да осматра околину и очи плен.
- ❓ Као и остале сове, и америчка ушара има пернати оквир око очију, који се зове фацијални диск и служи јој да хвата звучне таласе и усмерава их ка ушима. Могу да чују врло тихе звуке, на пример шушкање плена у жбуњу.

МАЛЕ АЛИ УБИТАЧНЕ

ОТРОВНА ЖАБА *Dendrobatidae*

Отровне жабе могу да буду жуте, наранџасте, црвене, зелене, црне и чак и плаве. Можда изгледају спектакуларно, али њихова јарка боја знак је упозорења непријатељу да не прилази јер су смртоносне за јело. Када су угрожене, ове жабе луче невероватно јак отров из коже, а свако створење које додирне ту излучевину вероватно ће брзо угинути. Златна отровна жаба је најотровнија копнена животиња на свету. Њен отров се зове батрахотоксин и најпре паралише жртву, а затим је убија. Отров јој је довољно јак да усмрти десет одраслих људи!

КЛАСА ЖИВОТИЊА: водоземци

ВЕЛИЧИНА: дужина 5,5 цм,
тежина 28 г

ИСХРАНА: мрави, термити и бубе

ЖИВОТНИ ВЕК: 3–15 година

СТАТУС УГРОЖЕНОСТИ: неке
врсте отровне жабе су угрожене због
губитка станишта

*Отровне жабе изгледају као блистави грађуљи
у прашуме, али њихове ирелејне боје су заправо
ујозорење да су отровне.*

СТАНИШТЕ

ЖИВИ: у тропским шумама
Централне и Јужне Америке

ДА ЛИ ЗНАШ...?

- ❓ Мештани понекад премазују ловачко оружје жађим отровом. Пеку жабе на ватри, па стреле и стрелице натрљају отровом који им издије по кожи. Оружје може да остане отровно и до две године.
- ❓ Отровне жабе не праве саме отров. Добијају га од инсеката које једу у дивљини.
- ❓ Научници су користили отров ових жаба да развију снажан нови лек против болова који функционише тако што блокира сигнале у мозгу.

ЧУДОВИШТЕ ИЗ ОКЕАНА

ВЕЛИКА БЕЛА АЈКУЛА *Carcharodon carcharias*

Велике беле ајкуле су главни грабљивци у океану. Застрашујући су ловци и имају три стотине оштрих троугластих зуба, глатко тело које клизи кроз воду и изузетно оштро чуло мириса, толико јако да могу да осете једну кап крви у педесет хиљада литара воде. Пливају приобалним водама и покушавају да изненаде плен тако што му се прикраду одоздо. Приликом напада постижу брзину од двадесет четири километра на час, те ничим не упозоравају плен на смртоносни угриз који ће уследити. Велике беле ајкуле умеју да поједу чак и своје младе.

КЛАСА ЖИВОТИЊА: рибе

ВЕЛИЧИНА: дужина 4,5–6,4 м женке и 3,5–4 м мужјаци, тежина до 2250 кг

ИСХРАНА: фоке, морски лавови и мали китови

ЖИВОТНИ ВЕК: до 70 година

СТАТУС УГРОЖЕНОСТИ: осетљива